

Slagplanter I

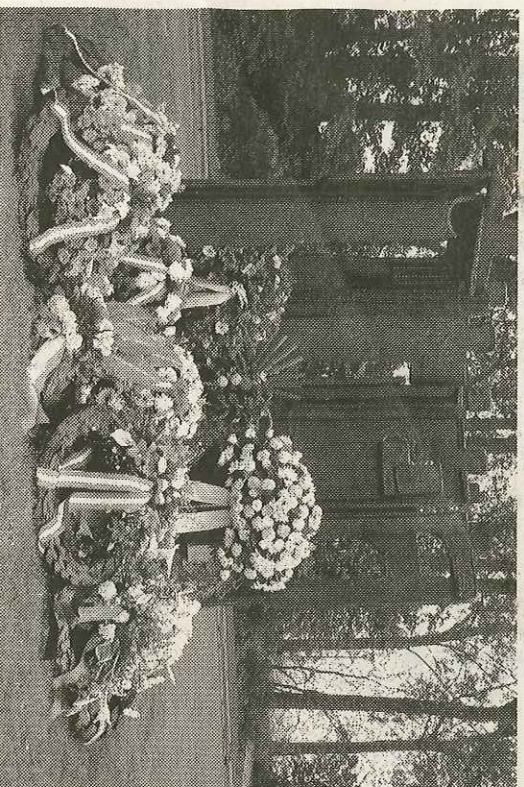
Ypenburg Nieuws

Historische slag om Ypenburg

Op zaterdag 10 mei aanstaande zal van 14.00 tot 15.00 uur een herdenkingsplechtigheid worden gehouden bij het monument ter nagedachtenis van de slag om Ypenburg. Het monument staat op het ILSY-plantsoen bij het voormalig hoofdgebouw van Vliegveld Ypenburg. Het monument is in het jaar 2000 tot stand gekomen dankzij inspanningen van de Stichting Ypenburg 1940, de gemeente Rijswijk en een aantal sponsors. Het is gemaakt door beeldhouwster Ineke van Dijk uit Stolwijk en heeft de titel "OVERVALLEN, NIET VESLAGEN" gekregen. Het monument is door de leerlingen van de Protestantse Christelijke Basisschool "De Vlieger" geadopteerd en thans in beheer bij de gemeente Den Haag.

DOOR ANKE DE HOOP

De slag om Ypenburg heeft plaatsgevonden in de meidagen van 1940. In de vroege ochtend van 10 mei 1940 werd het Vliegveld Ypenburg aangevallen door Duitse luchtdingseenheden. De Grebbeberg, Kornwerfzand, Mill en de Vier Leuvenbrug in Rotterdam en de vliegvelden (Ockenburg, Valkenburg, Ypenburg) rondom Den Haag zijn plaatsen waar de Nederlandse troepen trachten de Duitsers tegen te houden. Parachutisten en luchtdingseenheden landden rondom Den Haag, met de bedoeling Koningin Wilhelmina, de regering en het opperbevel gevangen te nemen. De uitschakeling van de hoogste leiding moest automatisch de ineenstorting van het Nederlandse verzet tot gevolg hebben. keren waarop vervolgens het bombardement op Ypenburg zou beginnen. Tegelijkertijd en onder dekking van deze luchtaanvallen zouden de parachutisten rond Ypenburg landen. De parachutisten moesten de weerstand op het vliegveld uitschakelen en de landingsbaan in handen krijgen zodat de Duitse transportvliegtuigen er konden landen. Het was de bedoeling om samen met de troepen die op de vliegvelden Ockenburg en Valkenburg zouden landen snel op te rukken naar Den Haag om daar de macht over Nederland over te nemen. Het liep anders.

Het monument op Ypenburg: "Overvallen, niet verslagen."

ben. Dit plan van de Duitsers werd een mislukking. Het werd tevens de enige nederlaag van betekenis die de Duitsers tijdens hun "Blitzkrieg" in West Europa leden. Daarbij hebben de gebeurtenissen op en om het vliegveld Ypenburg een cruciale rol gespeeld.

Het liep anders

Vliegveld Ypenburg was voor de Duitsers een belangrijk doel. Vandaar uit kon het gebied ten oosten van Den Haag beheerst worden. Het was een goede plek voor de landing van parachutisten. De belangrijke verkeerswegen naar Rotterdam en Utrecht lagen dichtbij en konden ook benut worden als landingsbaan voor vliegtuigen. De Duitsers hadden het volgende plan. De gevechtsvliegtuigen moesten eerst hoog over Nederland vliegen richting Engeland. Hiermee werd de suggestie gewekt dat Engeland werd aangevallen. Boven de zee moesten de vliegtuigen

drie kwartier en had een verwoestend effect. Tijdens het bombardement werden de Duitse parachutisten neergelaten. De transportvliegtuigen die op Ypenburg landen werden hevige onder vuur genomen door de Nederlandse verdediging. Brandende vliegtuigwrakken maakten het onmogelijk om de landingsbaan te gebruiken. De vliegtuigen voerden daarom noodlandingen uit in de omringende weilanden en op de autowegen.

Toch slaagden de Duitsers erin een aanzienlijke troepenmacht te vormen. De Duitsers wisten uiteindelijk vliegveld Ypenburg te veroveren en trokken vervolgens op tot aan de Vliet. Verder kwamen ze niet. De

Nederlandse militairen voerden een verbeten strijd en slaagden erin het vliegveld te heroveren en de Duitse opmars naar Den Haag tegen te houden. Niet alleen vliegveld Ypenburg maar ook de vliegvelden Valkenburg en Ockenburg zijn op de 10e mei door de Nederlandse troepen heroverd.

Toch overgave

Luitenant-kolonel b.d. E. H. Bongers zegt in zijn boek "De slag om Ypenburg; mei 1940" het volgende over de moedige strijd die de Nederlandse militairen hebben gevoerd. "De hevige verontwaardigde Duitse overval, vindingrijkheid, persoonlijk initiatief en moed vormden de factoren die dit unieke wapenfeit mogelijk maakten." Na hevige bombardementen op Rotterdam en onder de bedreiging dat andere Nederlandse steden hetzelfde lot zouden ondergaan, geeft het Nederlandse leger zich op 15 mei 1940 over. Met de capitulatie begon de vijf jaar durende bezetting van Nederland.

Fietspad langs Laan van Nootdorp tijdelijk afgesloten

Het fietspad langs de Laan van Nootdorp in Ypenburg zal met ingang van woensdag 7 mei a.s. voor een periode van naar schatting vier weken in beide richtingen afgesloten zijn voor langzaam verkeer.

Het betreft het gedeelte van het fietspad langs de Laan van

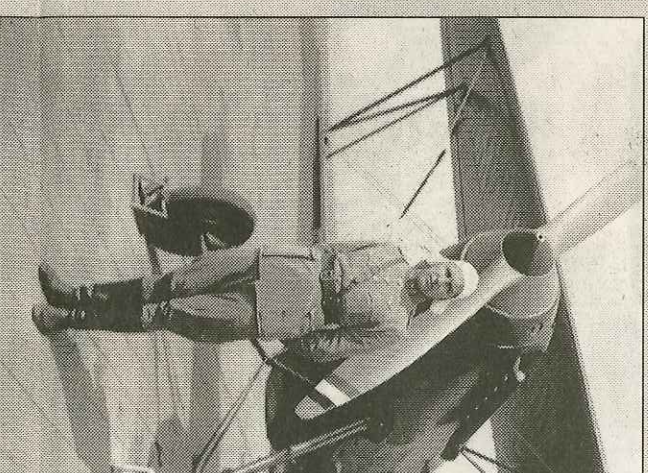
Zaterdag 10 mei: Herdenking slag om Ypenburg

Op zaterdag 10 mei aanstaande zal om 14.00 de slag om Ypenburg worden herdacht. De plechtigheid zal plaatsvinden bij het monument aan het ILSY plantsoen bij het voormalig hoofdgebouw van Vliegveld Ypenburg. In dit gebouw is thans het projectbureau Ypenburg gevestigd. Na de herdenkingsplechtigheid gaat een kleine delegatie met onder andere nabestaanden van grenadier Wilhelmus Kox naar het Koxwater (deelplan 10) om daar een straatnaambord te onthullen, dit op verzoek van mevrouw Klokgieter zij is een nicht van Wilhelmus Kox. Zij had vernomen dat op Ypenburg een straat was benoemd naar haar gesneuvelde neef. Hierbij zijn ook twee broers van Wilhelmus Kox aanwezig.

Wilhelmus Kox was ingedeeld bij de derde Compagnie van het tweede Bataljon van het Regiment Grenadiers Kox is op 13 mei 1940 gesneuveld tijdens de tegenaanval op de wietbaan aan de overzijde van de rijsweg Den Haag - Rotterdam tegenover het vliegveld Ypenburg. De plechtigheid wordt geleid door de Haagse wethouder Smits.

Expositie

Het monument herinnert niet alleen aan de heroïsche gevechten, maar tevens dient het als positum eerbetoon aan de bij de verdediging van het vliegveld gevallen Nederlandse militairen. In het stadsdeelkantoor Leidschenveld-Ypenburg is momenteel een foto-expositie over eerdere herdenkingen van de slag om Ypenburg. De foto's zijn gemaakt door W. Doorduyn.

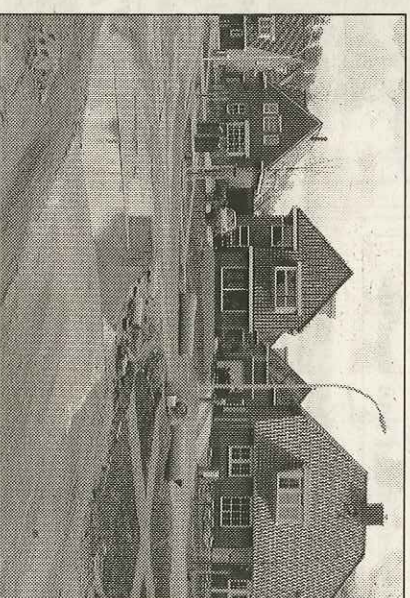

Op de expositie is ook deze foto van de door de Duitsers neegeschoten en verongelukte piloot Pieter Bierema te zien

AH

Bosweide nog niet uit de modder

De Ypenburgse wijk Bosweide is opgeleverd, maar de wegen zijn in deze laatste fase nog niet wat ze moeten zijn. De laan van Kans is nu open voor het doorgaande verkeer in en uit Bosweide. De laatste hand moet nog worden gelegd aan de wegen. Zo zijn de vluichtheuvels, de kruisingen en de top laag nog niet gereed. Voordat het asfalt kan worden voorzien van een 4 cm dikke top laag moeten de putten in deze laatste fase nog worden opgemetseld. Volgens planning is dit eind mei aan de beurt. Het overige werk, dat wel volgens planning aan

Kruising Laan van Kans - Guirlande. Deze kruising is meer sportieve rallyrijders. (Foto: Peter van Zetten)

Nieuw initiatief tot oprichting van stichting tot behoud van de historie Ypenburg

“Historische bewustwording bevordert samenlevingsopbouw Ypenburg”

De vooroordelen over nieuwbouwwijken, en Vinex-locaties in het bijzonder, zijn legio. Tenminste één vooroordeel is niet op de Haagse Vinex-locatie Ypenburg van toepassing. Ypenburg heeft namelijk wél een rijke historie. Menig nieuwe bewoner van Ypenburg zal zich verbazen over het roerige verleden van het gebied. Dat Ypenburg een voormalig vliegveld is, zal bij de meeste bewoners wel bekend zijn. Minder bekend is echter wat er zich allemaal op en rond het vliegveld heeft afgespeeld. Veel bewoners zijn nieuwsgierig naar het verleden van hun nieuwe woonomgeving. Bij Ypenburg kan je er zeker van zijn dat er meer is geweest dan gras en koeien. Reden genoeg voor de heer Henk Kronenberg (van de Scoutinggroep Van Weerden Poelman) en de bewoners Wil van Mil en Willem Doorduyn om het initiatief te nemen tot het oprichten van de Stichting Historisch Ypenburg.

DOOR ANKE DE HOOP

“De stichting is nog in oprichting,” aldus de heer Doorduyn “en we staan open voor iedereen die belangstelling heeft voor het verleden van Ypenburg. We hebben om die reden een doelstelling geformuleerd die ons geen enkele restrictie oplegt. De stichting zal breed zijn georiënteerd en er is vooralsnog geen afbakening gemaakt voor wat betreft een bepaald tijdspanne. Archeologen met een belangstelling voor de eerste bewoners van de streek, zo'n 5000 jaar geleden, zijn net zo welkom als mensen wier belangstelling meer uitgaat naar de 20e eeuw. Voorlopig hebben de drie heren de volgende doelstelling geformuleerd: “De historie van Ypenburg behouden en door visualisatie levend houden.”

Maquette

Het voorname bestaat om informatie te verzamelen en de bevolking actief te informeren over historische feiten door middel van publicaties in wijkkranten en circularis. Ook wil men activiteiten organiseren die een relatie leggen tussen het heden en het verleden. Er zijn landkaarten, luchfoto's en er schijnt een maquette te bestaan van de situatie van de omgeving Ypenburg op 10 mei 1940. De maquette bevindt zich hoogstwaarschijnlijk in een opslagplaats van het Luchtmachtmuseum Soesterberg. “Het zou ontzettend boeiend zijn om deze maquette aan de bewoners van Ypenburg te kunnen tonen,” aldus de enthousiaste Doorduyn. Op die manier kunnen de bewoners een beeld krijgen van de hevige strijd die op de eerste oor-

logsdag door de Nederlandse strijdkrachten is gevoerd tegen de oprukkende Duitsers.

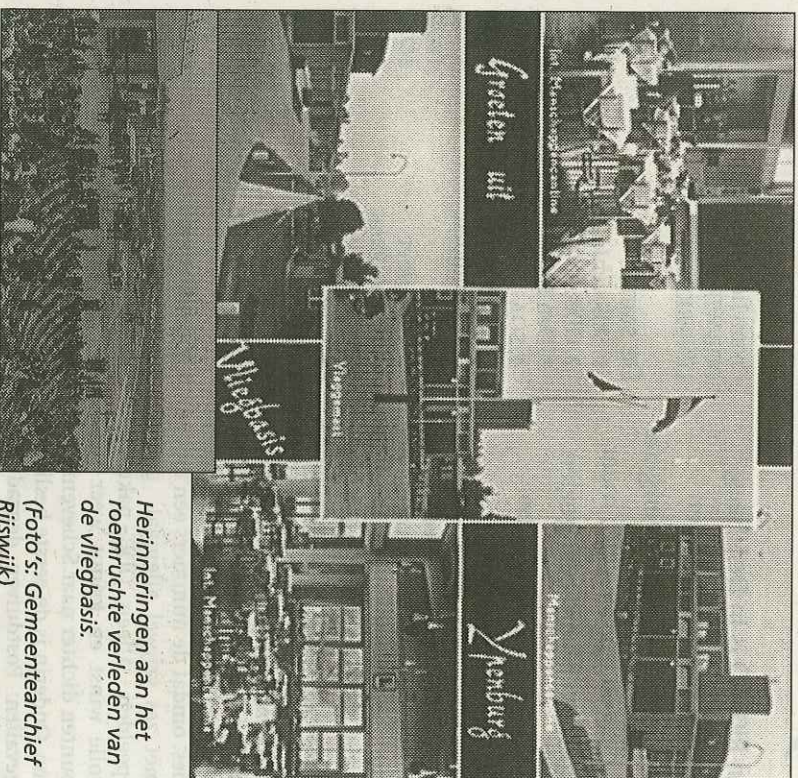
Van Mil: “Er is zoveel te vertellen over het verleden van Ypenburg. Het zou daarom zo leuk zijn als er enkele zichtbare herinneringen in de wijk worden opgenomen. In dat kader is het van groot belang dat het oude stationsgebouw, waar thans het projectbureau Ypenburg gevestigd is, bewaard blijft en niet uit het zicht onttrokken wordt door reeds geplande kantoren. Naast de verkeerstoren aan de Noorddorpse Landingslaan zijn er ook nog enkele vliegveldonderdelen bewaard gebleven: zoals landingslichten, windvanen, baanbord en baanverlichting.” Beide heren hebben voor ogen deze attractie buiten op enigerlei wijze permanent aan de bevolking van Ypenburg te tonen. “We willen het karakter van het vliegveld terugbrengen in de wijk.”

Groeten uit Ypenburg

Prozaïsch vertelt Van Mil hoe prachtig het uitzicht is, uitkijkend over de Rijswijkse Landingslaan. “Met goed zicht zie ik de verkeerstoren in de verte en met mijn ogen enigszins dichtgeknepen zie ik de oude landingsbaan liggen.” Van Mil, sinds november 1998 samen met zijn vrouw woonachtig in Ypenburg, heeft een grote belangstelling voor alles wat met Ypenburg te maken heeft. Hij schudt de ene wetenswaardigheid na de andere uit zijn mouw. Verschillende boeken over Ypenburg toert hij uit de kast en op zijn computer verschijnen oude foto's en ansichtkaarten met:

“Groeten uit Ypenburg”.

Nonchalant toont hij een kopie van een notariële akte uit 1885. Te lezen is de volgende tekst: “Notitie

Herinneringen aan het roemruchte verleden van de vliegbasis.

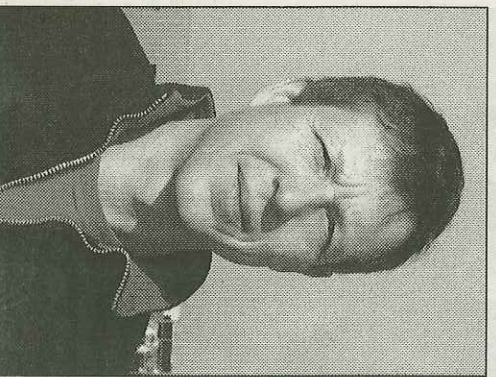
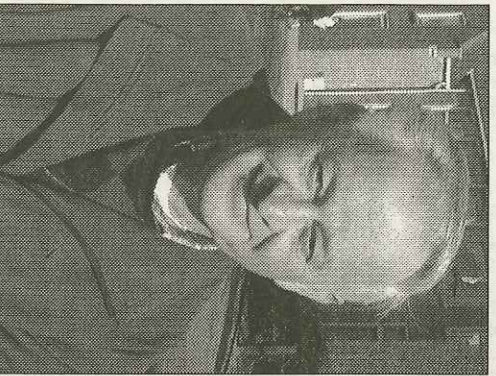
(Foto's: Gemeentearchief Rijswijk)

omtrent den Openbaren Verkoop van de Buitenplaats Ypenburg, bouwmanswoningen, tuinderswoningen, veiling maandag 28 september 1885”.

ILSY-plantsoen

Van Mil: “Weten de Ypenburgers bijvoorbeeld waar de straatnaam ILSY-plantsoen vandaan komt? Van 1949 tot 1957 werd er jaarlijks een driedaagse internationale vliegshow op Ypenburg georganiseerd. Deze Internationale Luchtvahrt Show Ypenburg werd bekend onder de naam ILSY. Om die reden moet ILSY-plantsoen met hoofdletters worden geschreven en niet zoals laatst in een brief van de gemeente Den Haag ‘Ise-plantsoen’.”

Voor meer informatie over de Stichting Historisch Ypenburg i.o. kan contact opgenomen worden met Willem Doorduyn 070-3953805 of Wil van Mil 070-3950575.

Initiatiefnemers Wil van Mil (l) en Willem Doorduyn.